

Om Boligforholdene hedder det et Sted: »Da mine Forældre blev gift, kendte man ikke til Smaalejligheder. De maatte have et Værelse hos en anden Familie«. Dette er sikkert overdrevet, men tyder alligevel paa, at Fortiden kendte »Samboende Familier« i ret stor Udstrækning, noget som Københavns Kommune jo maatte ty til under Bolignoden, men som var meget uheldigt; det har ofte taget paa Nerverne, naar Husmødre havde fælles Køkken, og selv naar Samboforholdet ordnedes privat mellem nære Slægtninge, var der Vanskeligheder. — Gamle Københavnerne kan endvidere opfriske lidt Byhistorie om Vestervold og Filosofgangen m. m.

Alt i alt et broget Sceneri, som næsten hele Tiden fastholder Interessen, og hvor man kommer til at holde af mange af Personerne.

Jens Warming.

A. Rye Clausen: BIDRAG TIL EN RATIONEL BESTEMMELSE AF TIDSPUNKTET FOR FORNYELSEN ELLER ÆNDRINGEN AF ET PRODUCERENDE ANLÆG. Ingeniørvidenskabelige Skrifter B. Nr. 7. (I Kommission hos G. E. C. Gad. 34 Sider. Pris K. 1,50).

Der er det rigtige i Kravet om Teknokrati, at Ingeniører ved Løsning af økonomiske Problemer møder med en meget værdifuld Forudsætning, nemlig Skoling i eksakt Tænkning og Kendskab til det matematiske Formelapparat, som man paa Forhaand maatte vente, var en Styrke for den, der giver sig i Lag med nationaløkonomiske Opgaver. Ser vi blot paa Forholdene herhjemme, maa vi imidlertid konstatere, at der ingenlunde er noget intimt Samarbejde mellem Økonomer og Ingeniører. Fejlen ligger sikkert i nogen Grad hos Økonomerne, idet vi savner tilstrækkeligt Kendskab til Matematikken — et Savn, som formentligt bliver afhjulpet, naar den kgl. Anordnings Løfte om Matematikundervisningen engang bliver indfriet — men det bør ikke skjules, at adskillige Ingeniører ved Behandling af økonomiske Emner paa Forhaand afskærer sig fra at blive forstaaet af Økonomer ved at overlæsse deres Fremstilling med matematiske Formler. Anmelderen er saaledes ikke bange for at tilstaa, at han netop af denne Grund ikke turde binde an med en udførlig Afhandling om »Afskrivning paa tekniske Anlæg«, som Prof. P. O. Pedersen i 1929 offentliggjorde i »Polyteknisk Tidsskrift«.

Den foreliggende Afhandling af Ingeniør Rye-Clausen er derimod mere kæselig for dem, der har almindelige matematiske Forudsætninger. Forfatterens Udgangspunkt er Paastanden om, at Afskrivningen af Anlæg for en stadig fortsat Virksomhed maa være tilendebragt paa det Tidspunkt, da det koster lige saa meget at fortsætte med Brugen af det gamle Anlæg, som at forny det eller afløse det med et billigere producerende Anlæg. Ved endvidere at paastaa, at Produktionsudgifterne vil stige med Anlæggets Alder (paa Grund af forøgede Reparationer og mindre Nyttedevirkning), kan opstilles Formler, som giver det søgte Tidspunkt. Herved har forskellige Forhold Betydning, saasom det gamle Anlægs Værdi i Kassationsøjeblikket og Renteafkastens Størrelse; endvidere kan det nye Anlæg have en fra det gamle forskellige Anlægs kapital og »Aldersudgiftskurve«, ligesom der er en Sammenhæng mellem Aarsproduktionen og Udgifterne.

Foruden den matematiske Løsning af disse Opgaver har Forfatteren ved en Del Taleksempler lettet Forstaaelsen for den almindelige Læser.

Ligesaa betydningsfuldt det imidlertid er at kende den eksakte Løsning af

Om Boligforholdene hedder det et Sted: »Da mine Forældre blev gift, kendte man ikke til Smaalejligheder. De maatte have et Værelse hos en anden Familie«. Dette er sikkert overdrevet, men tyder alligevel paa, at Fortiden kendte »Samboende Familier« i ret stor Udstrækning, noget som Københavns Kommune jo maatte ty til under Bolignoden, men som var meget uheldigt; det har ofte taget paa Nerverne, naar Husmødre havde fælles Køkken, og selv naar Samboforholdet ordnedes privat mellem nære Slægtninge, var der Vanskeligheder. — Gamle Københavnerne kan endvidere opfriske lidt Byhistorie om Vestervold og Filosofgangen m. m.

Alt i alt et broget Sceneri, som næsten hele Tiden fastholder Interessen, og hvor man kommer til at holde af mange af Personerne.

Jens Warming.

A. Rye Clausen: BIDRAG TIL EN RATIONEL BESTEMMELSE AF TIDSPUNKTET FOR FORNYELSEN ELLER ÆNDRINGEN AF ET PRODUCERENDE ANLÆG. Ingeniørvidenskabelige Skrifter B. Nr. 7. (I Kommission hos G. E. C. Gad. 34 Sider. Pris K. 1,50).

Der er det rigtige i Kravet om Teknokrati, at Ingeniører ved Løsning af økonomiske Problemer møder med en meget værdifuld Forudsætning, nemlig Skoling i eksakt Tænkning og Kendskab til det matematiske Formelapparat, som man paa Forhaand maatte vente, var en Styrke for den, der giver sig i Lag med nationaløkonomiske Opgaver. Ser vi blot paa Forholdene herhjemme, maa vi imidlertid konstatere, at der ingenlunde er noget intimt Samarbejde mellem Økonomer og Ingeniører. Fejlen ligger sikkert i nogen Grad hos Økonomerne, idet vi savner tilstrækkeligt Kendskab til Matematikken — et Savn, som formentligt bliver afhjulpet, naar den kgl. Anordnings Løfte om Matematikundervisningen engang bliver indfriet — men det bør ikke skjules, at adskillige Ingeniører ved Behandling af økonomiske Emner paa Forhaand afskærer sig fra at blive forstaaet af Økonomer ved at overlæsse deres Fremstilling med matematiske Formler. Anmelderen er saaledes ikke bange for at tilstaa, at han netop af denne Grund ikke turde binde an med en udførlig Afhandling om »Afskrivning paa tekniske Anlæg«, som Prof. P. O. Pedersen i 1929 offentliggjorde i »Polyteknisk Tidsskrift«.

Den foreliggende Afhandling af Ingeniør Rye-Clausen er derimod mere kæselig for dem, der har almindelige matematiske Forudsætninger. Forfatterens Udgangspunkt er Paastanden om, at Afskrivningen af Anlæg for en stadig fortsat Virksomhed maa være tilendebragt paa det Tidspunkt, da det koster lige saa meget at fortsætte med Brugen af det gamle Anlæg, som at forny det eller afløse det med et billigere producerende Anlæg. Ved endvidere at paastaa, at Produktionsudgifterne vil stige med Anlæggets Alder (paa Grund af forøgede Reparationer og mindre Nyttedevirkning), kan opstilles Formler, som giver det søgte Tidspunkt. Herved har forskellige Forhold Betydning, saasom det gamle Anlægs Værdi i Kassationøjeblikket og Renteafkastens Størrelse; endvidere kan det nye Anlæg have en fra det gamle forskellige Anlægs kapital og »Aldersudgiftskurve«, ligesom der er en Sammenhæng mellem Aarsproduktionen og Udgifterne.

Foruden den matematiske Løsning af disse Opgaver har Forfatteren ved en Del Taleksempler lettet Forstaaelsen for den almindelige Læser.

Ligesaa betydningsfuldt det imidlertid er at kende den eksakte Løsning af

Problemerne, naar den økonomiske Udvikling gaar efter de opstillede Forudsætninger, ligesaa vigtigt er det at bemærke sig Forfatterens Udtalelse om, at »jo længere Afskrivningsperioden findes ved den anvendte Fremgangsmaade, desto mere usikker bliver naturligvis denne som enhver Forudberegning, og som Følge heraf vil Fremgangsmaaden være bedst egnet for Anlæg med en ikke for lang Afskrivningsperiode«.

Henry Stjernqvist.

K. J. Kristensen m. fl. Forfattere: »DET DANSKE LANDBRUG«. (Nyt socialt Bibliotek, Martins Forlag, København. 1933. 271 S.).

Udvalget for social Literatur har atter udgivet en Bog, som paa en populær, men dog videnskabelig Maade behandler et vigtigt Samfundsspørgsmaal, i dette Tilfælde endog et for Danmark saa centralt Problem som »Det danske Landbrug«. Det er jo ikke lidt at ville give en Analyse af dansk Landbrug. Man maa vel derfor ogsaa antage, at naar Bogen har flere Forfattere (med K. J. Kristensen som Redaktør) er det ud fra den Erkendelse, at en enkelt Person vanskeligt vilde have kunnet løse Opgaven. Man har herved opnaaet, at de Problemer, der belyses, virkelig behandles til Bunds, til Gengæld er det beklageligt, at man har undladt i en Prolog kort at trække Hovedlinjerne op, inden de enkelte Forfatteres Synspunkter anføres.

Saadan som Bogen fremtræder for Offentligheden, minder den derfor lidt om et Hus, der er bygget op af udmærkede Mursten, men uden Mørtel.

Hvad angaar Dispositionen af Bogen, giver Magister Hans Jensen en Redegørelse over »De danske Landbolove i deres Forhold til Jordbesiddelsens Udvikling«. Derpaa belyser Dr. Mads Iversen dansk Landbrug i Tal, Forstander Breckjær skriver om Landbrugets Produktion, Dr. polit. Jørgen Pedersen om Pris- og Markedsforhold og Professor O. H. Larsen om Landbrugets Driftsudbytte. Til Slut omtaler Kontorchef K. J. Kristensen Landbrugets Skatter og Landejendommenes Værdi og Landbrugets Gæld.

Et gennemgaaende Træk i alle Afsnittene er, at de er »up to date«, hvilket maa siges at være overmaade værdifuldt.

Hans Jensen siger paa S. 14, at »De hittidige historiske Skildringer maa give det Indtryk, at det absolut vigtigste Problem og Slutpunkt i den langstrakte politiske Kamp om Landboreformerne angik selve Stavnsbaandsløsningen«. Han mener ikke, at dette Synspunkt er rigtigt, men understreger kraftigt, at »Det for Forholdenes Udvikling i Danmark mest afgørende laa ikke i Bondestandens personlige Frigørelse, men i Spørgsmaalet om det fremtidige Forhold mellem Bondestanden og Jordbesiddelsen«. Derfor maa hans Konklusion ogsaa blive den, jfr. Side 24, at »Socialpolitiske Synspunkter, ikke samfundsøkonomiske, har været de bestemmende for Reformlovenes Udformning. Man befæstede Bondestandens og Bondebedriftens Stilling saa stærkt — — fordi man ansaa det for nødvendigt at værne om Bønderne som den svagere Part i Forholdet til Godsejeren og overfør den mere kapitalstærke Stordrift«.

Jeg kan ikke undlade i denne Sammenhæng at føre Linjen op til Nutiden og citere, hvad Kontorchef K. J. Kristensen siger paa S. 260: »Den moderne Realkredit, der søger Sikkerhed for sine faste Renter i Ejendommens Forrentningsevne og i Virkeligheden betyder, at Ejendomsretten til denne overføres og koncentrerer i den upersonlige Kapitalmagts Haand, rummer en